

UMC Utrecht

Bewustzijnsstoornissen

Onderwijs 17-5-2016

Ella Fonteyn

Inhoud

- Definities
- Bewustzijn
- Coma
- Oorzaken bewustzijnsdaling
- Hersendruk
- Therapie

Definities

- Bewustzijn:
 - mate van wakbaarheid = bewustzijnsniveau
→ afwijkingen: neuroloog
 - inhoud : gedachten, gevoelens, herinneringen
→ afwijkingen: psychiater
- Coma: EMV < 8 (E1M5V2)
- Coma is een toestand waarbij een patiënt:
 - de ogen niet opent
 - niet beweegt op verzoek
 - niet spreekt
 - niet wakbaar is

Definities

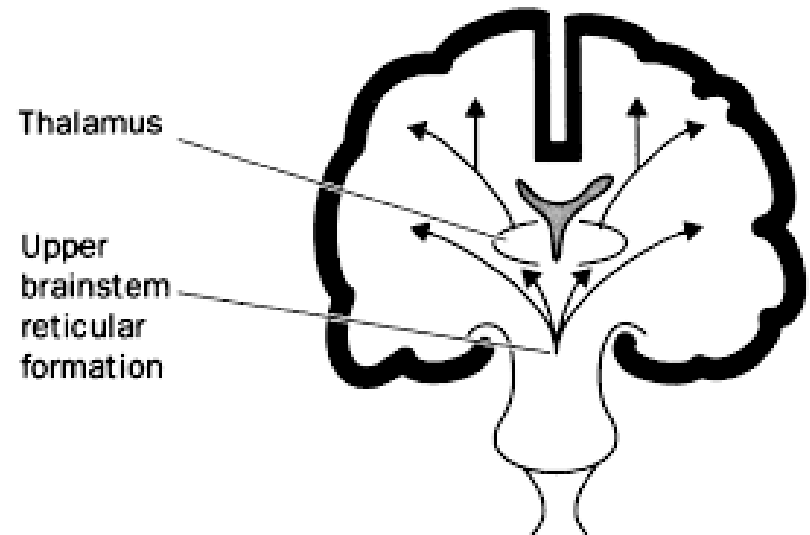
- Hersendood: hersenen en hersenstam volledig en permanent uitgevallen.
- Vegetatieve toestand: patiënt lijkt wakker. Dag-nachtritme. Er is geen oogcontact of vorm van communicatie mogelijk. (Max EMV 4-4-2)
- Minimaal bewuste toestand (MCS): sterk verminderd bewustzijn, maar wel betrouwbare tekenen van bewustzijn van zichzelf of omgeving.

(Cave reflexen!)

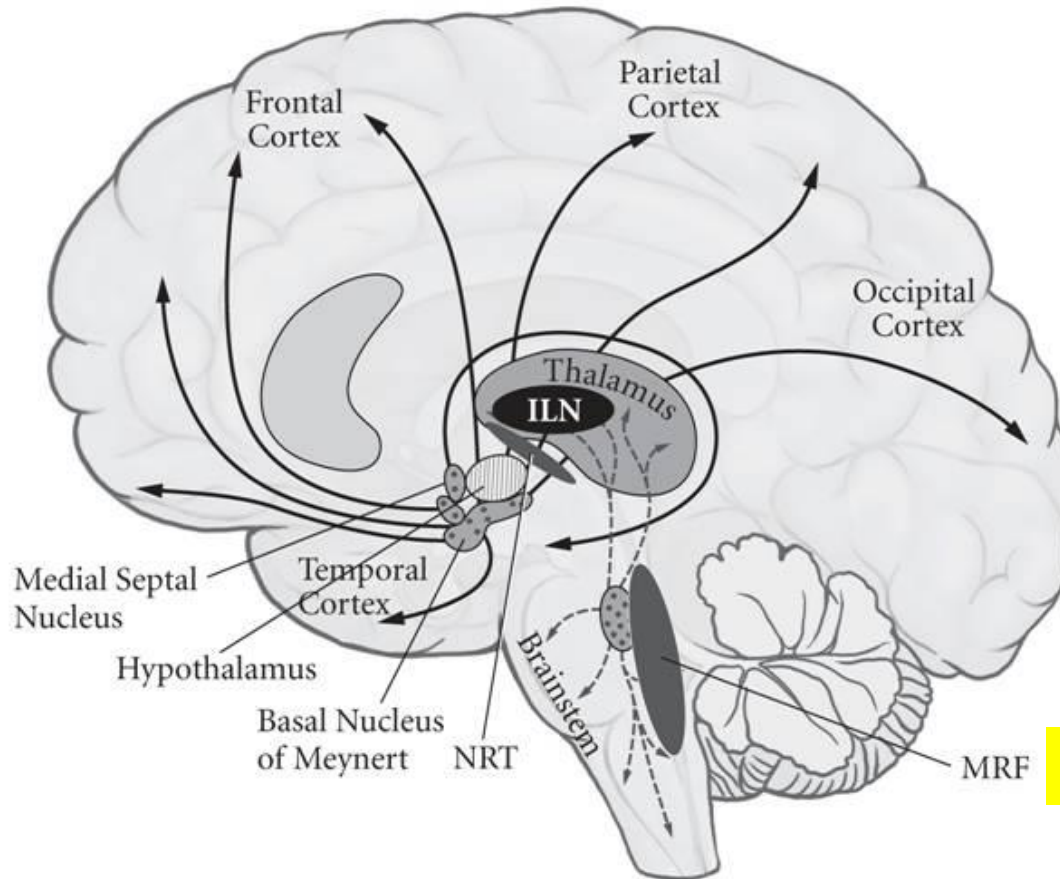

Bewustzijn

- 1. ARAS (Ascenderend reticulair activerend systeem) pons tot (hypo)thalamus
(onderste deel=medulla oblongata-ademhaling en circulatie)
- 2. Cerebrale cortex
- 3. Vezelverbindingen tussen ARAS en cortex (via thalamus)

Anatomie

=Reticulaire formatie

Coma

Duur 4-6 weken, daarna:

- Wakker
- Minimaal bewuste toestand (MCS)
- Persisterend vegetatieve toestand

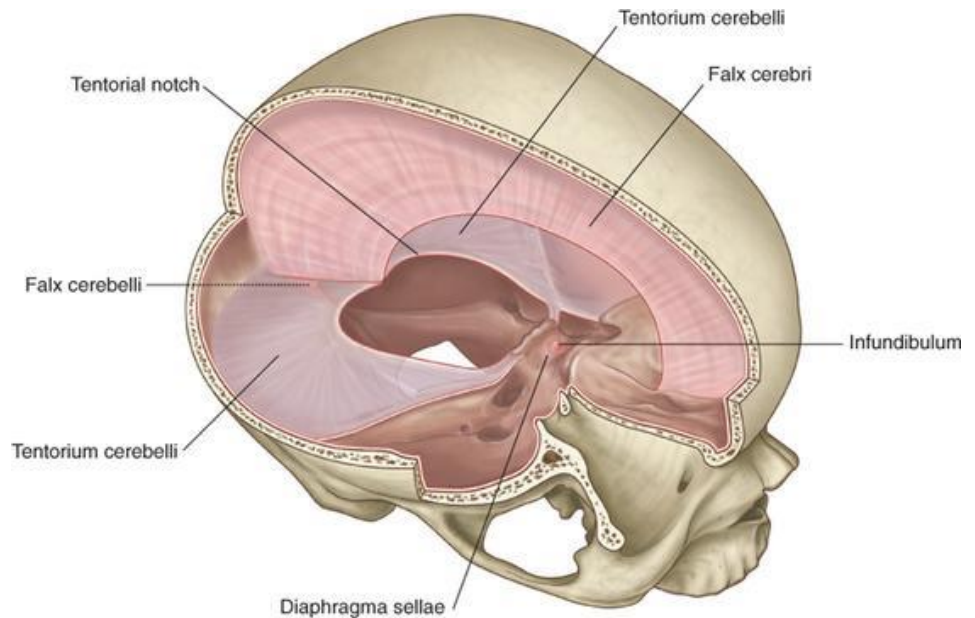
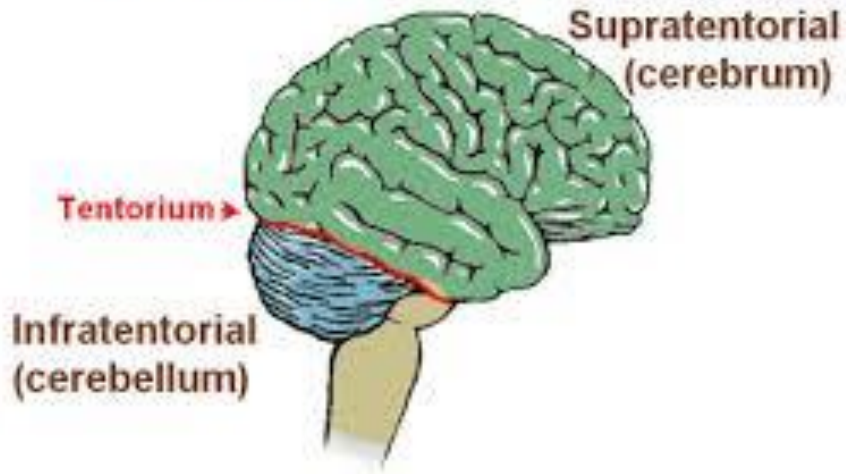
Onderscheid coma met:

- Locked-in-syndroom
- 'Functioneel'
- Akinetisch mutisme
- Kataplexie

Supra- versus infratentorieel

The Tentorium Cerebelli

Drake: Gray's Anatomy for Students, 2nd Edition.
Copyright © 2009 by Churchill Livingstone, an imprint of Elsevier, Inc. All rights reserved.

Oorzaken bewustzijnsdaling

- Bilateraal of diffuus supratentorieel
 - Subarachnoidale bloeding
 - Hydrocefalus
 - Thalamus (bloeding of infarct)
 - Subduraal hematoom
 - Trauma
 - Oedeem/inklemming (Absces, bloeding, infarct, tumor)
 - Infectie
 - Inflammatie (ADEM, vasculitis)

Oorzaken bewustzijnsdaling

- Infratentorieel
 - Bloeding
 - Infarct
 - Infectie
 - Inflammatie
 - Tumor

Oorzaken bewustzijnsdaling

Buiten de hersenen

- Metabool
 - Hypoxie
 - Hypoglykemie
 - Hyperglykemie
 - Leverfalen
 - Natrium
 - Hypercapnie
 - Hypothyreoïdie
 - Vitamine B1 tekort
 - Addisonse crisis

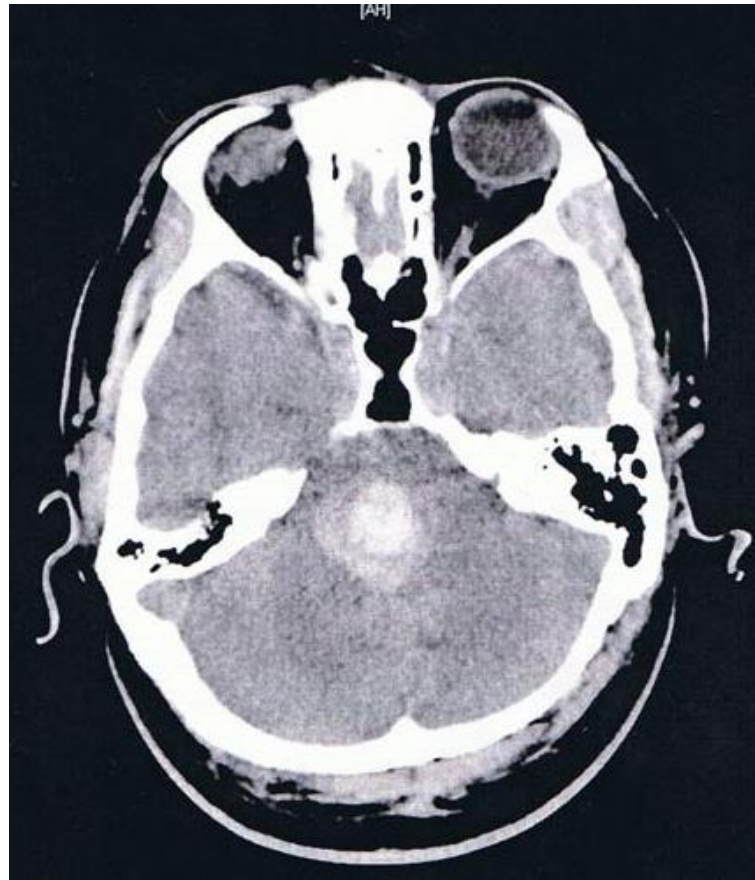

Oorzaken bewustzijnsdaling

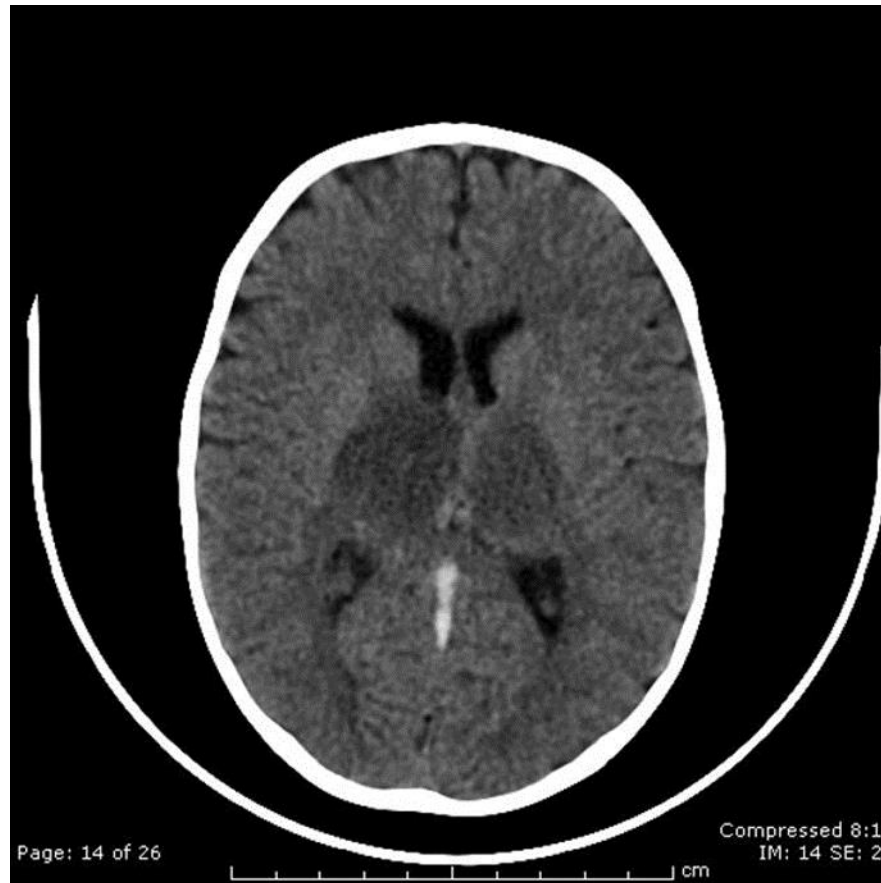
- Buiten de hersenen
 - Medicamenteus
 - Drugs
 - Koolstofmonoxide
 - Infecties
 - Hypotensie
 - Hypertensieve encefalopathie
- Anders:
 - Non-convulsieve status epilepticus
 - Postictaal

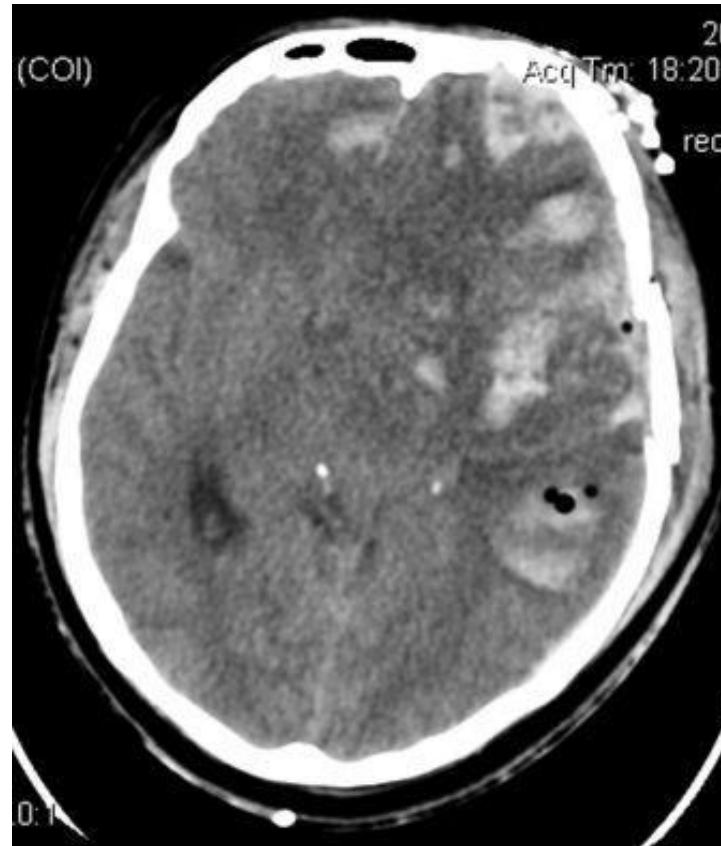
Bloeding in hersenstam

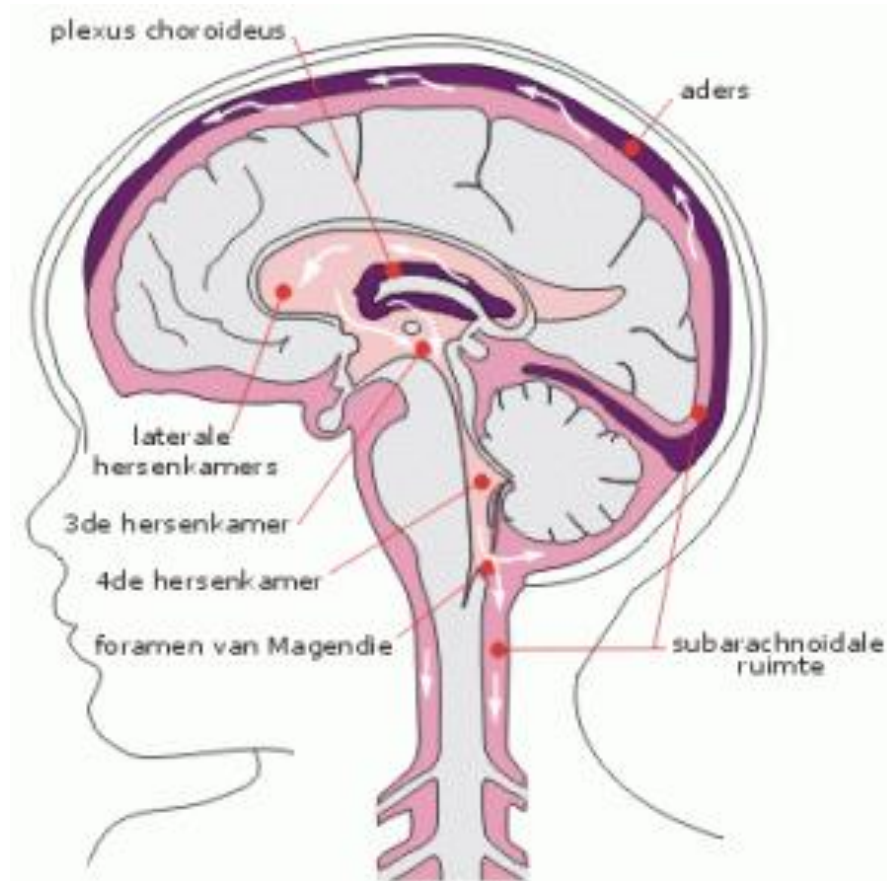
Dubbelzijdige lesie van thalamus: infarct

Contusiehaarden

Hersendruk

Wat zijn de tekenen van een verhoogde hersendruk?

Inklemming- principes

- Het hersenvolume is vergroot door het RIP
- De schedel kan niet uitzetten
- De druk is verhoogd

- Door het RIP of zwelling hersenen kan druk op de andere hersenhelft/delen optreden met druk op de hersenstam

- Het coma wordt steeds dieper en hersenstamfuncties vallen uit, als eerste de pupilreacties
- Bij niet ingrijpen overlijdt de patiënt binnen korte tijd

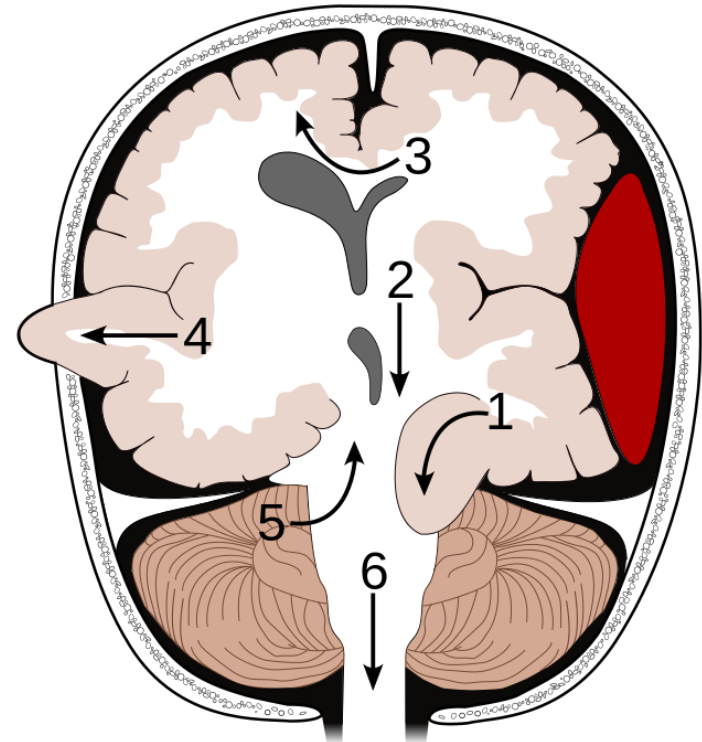
Inklemming- soorten

Supratentoriële inklemming

1. Uncaal (transtentorieel)
2. Centraal
3. Cingulair (subfalciaal)
4. Externe herniatië

Infratentoriële inklemming

5. Opwaarts (opwaarts cerebellair of of opwaarts transtentorieel)
6. Tonsillair (neerwaarts cerebellair)

Behandelingen verhoogde hersendruk

- Operatief (ontlasten, interne drain)
- Externe drain (cerebraal, lumbaal)
- Houding
- Medicamenteus
- Hypertoon zout
- Hyperventilatie

Vragen?

